

EUROPEAN ASSOCIATION FOR SECURITY
 НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
 ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
 НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЕЗПЕКИ
 ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

**«БЕЗПЕКА ЖИТТЯ І ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ –
ОСВІТА, НАУКА, ПРАКТИКА»**

м. Рівне
18-19 квітня 2019 року

УДК 574.2
Б39

*Рекомендовано Вченою радою Національного університету
водного господарства та природокористування
Протокол № 4 від 19 квітня 2019 р.*

Б39 Безпека життя і діяльності людини – освіта, наука, практика: матеріали XVII Міжнародної науково-методичної конференції, 18-19 квітня 2019 року [Електронне видання]. – Рівне: НУВГП, 2019. – 146 с.
ISBN 978-966-327-426-3

У збірнику представлені матеріали XVII Міжнародної науково-методичної конференції «Безпека життя і діяльності людини – освіта, наука, практика», яка відбулась 18-19 квітня 2019 року.

Матеріали розраховані на науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти, науковців, молодих вчених, фахівців науково-дослідних установ та підприємств і представляють результати наукових досліджень з питань безпеки та її культури у різних галузях діяльності людини, проблем освіти у сфері цивільної безпеки, питань техногенно-екологічної і пожежної безпеки та реалізації науково-практичних аспектів БЖД.

УДК 574.2

ISBN 978-966-327-426-3

© Національний університет
водного господарства та
природокористування, 2019

**Безсонний В. Л., канд. техн. наук, старший викладач кафедри
природоохоронних технологій, екології та безпеки
життєдіяльності**

*Харківський національний економічний університет
ім. С. Кузнеця (м. Харків, Україна)*

ІНТЕГРАЛЬНА ОЦІНКА ВИРОБНИЧОГО РИЗИКУ МАШИНОБУДІВНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Професійний ризик визначається як величина ймовірності порушення (ушкодження) здоров'я з урахуванням тяжкості наслідків у результаті несприятливого впливу факторів виробничого середовища і трудового процесу. Україна відноситься до країн з високим рівнем виробничого травматизму та професійних захворювань, ризику техногенних аварій і катастроф.

У зв'язку з цим постає питання розробки інтегральної оцінки ризиків з метою оптимального управління витратами на заходи та засоби охорони праці, з урахуванням усієї сукупності соціально-економічних факторів, в тому числі і шляхом моделювання.

Первинна оцінка ризиків і небезпек проводиться з використанням методу структурованої оцінки.

Оцінка ризику P базується на трьох параметрах і визначається за формулою:

$$P = B \times C \times T, \quad (1)$$

де: P - ризику;

B - ймовірність виникнення небезпеки, несприятливою події, що загрожує життю, здоров'ю людини, обладнанню підприємства.

C - частота, з якою працівники піддаються небезпеці, впливу шкідливих та небезпечних факторів.

T - наслідки.

На підставі отриманої оцінки проводиться аналіз ризиків та визначається необхідність проведення коригуючих дій.

Зниження ступені небезпеки досягається за рахунок заходів двох типів. Заходи першого типу зменшують ймовірність настання ризикової події, а заходи другого типу знижують збитки при настанні ризикової події. Прийнемо, для початку, що заходи першого та другого типів не пересікаються. Нехай є n заходів першого типу. Позначимо a_i – зменшення ймовірності p при проведенні i -го заходу, b_i – затрати на проведення i -го заходу. Далі позначаємо A_i – величину зниження

ймовірності, необхідну для переведу даного показника в категорію мінімального ризику, A_2 – величину зниження ймовірності, необхідну для переведу показника в категорію середнього ризику. Позначимо $x_i = 1$, якщо i -й захід увійшов у програму зниження ризику, $x_i = 0$ в іншому випадку.

Постановка задачі: Визначити $x_i, i = \overline{1, n}$, такі, що $\sum_i b_i x_i \rightarrow \min$, при обмеженнях $\sum_i a_i x_i \geq A_1$.

Це задача пакування рюкзака, що ефективно вирішується методом дихотомічного програмування при цілочислових значеннях параметрів.

Розв'язуючи такого типу задачі для кожного фактора, отримуємо витрати c_{ij}^a , необхідні для зниження ймовірності від високого рівня до рівня $j = 1, 2, 3$. При цьому величина c_{i3}^a відповідає витратам на збереження високого рівня ризику (не допустити катастрофи). Аналогічні задачі розв'язуються для визначення мінімальної величини витрат c_{ij}^v , необхідних для зниження величини збитку до мінімального або середнього рівня.

Алгоритм програми зниження ризику:

1. Визначаємо мінімальні витрати на досягнення кожної з інтегральних оцінок за допомогою матричної згортки. Перше число в матриці – величина оцінки, друге – витрати на досягнення (або збереження) цієї оцінки. Рухаючись знизу догори, отримуємо для кожної інтегральної оцінки мінімальні витрати (на зменшення ступеню небезпеки від високого до середнього і низького). Для цього із клітинок матриці з однаковими оцінками (перше число) вибираємо клітинку з мінімальними витратами (друга клітинка).

2. Формування варіанту програми, тобто сукупності оцінок факторів, що забезпечують необхідне значення інтегральної оцінки з мінімальними витратами, відбувається методом зворотного ходу. Для цього послідовно, згори донизу, визначаємо, які вихідні дані відповідають вибраній клітинці матриці. Встановивши ці значення знаходимо їх у матрицях нижнього рівня.

Список використаної літератури:

1. Безсонний В. Л. Оцінка ризику на робочому місці як основний інструмент управління безпекою праці. *Актуальні питання техногенної та цивільної безпеки України*: Матеріали I Всеукраїнської наукової конференції. Миколаїв. Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова: Видавець Торубара В.В. 2018. С. 198–200.

Інтегральна оцінка виробничого ризику машинобудівного підприємства Безсонний В. Л.	52
Концептуальні підходи мінімізації ризиків захворювань при роботі в офісах типу «OPEN SPACE» Березуцький В. В., Ільїнська О. І.	54
Удосконалення наглядової діяльності у сфері охорони праці на підприємствах харчової промисловості Бринь Л. В.	56
Актуальні проблеми контролю та нормалізації аероіонного складу повітря навчальних приміщень Глива В. А., Ніколаєв К. Д., Халмурадов Б. Д., Геращенко Л. В.	58
Розробка алгоритму оцінювання ризику на робочому місці працівника із інвалідністю Данова К. В., Хворост М. В., Малишева В. В.	60
Парадигма ризиків Довбенко Т. О.	62
Проблеми викладання електробезпеки в курсі охорона праці в галузі Комаров В. І., Кіт Ю. В.	64
Енергоекономічна система забезпечення мікроклімату та принцип її дії Косенко Н. О., Коваленко А. В., Левашова Ю. С.	66
Психологічне забезпечення дій в умовах не Ліньова К. В., Хуторян А. Р., Мітюк Л. О.	68

Наукове видання

**БЕЗПЕКА ЖИТТЯ І ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ – ОСВІТА, НАУКА,
ПРАКТИКА**

***МАТЕРІАЛИ XVII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ, 18-19 КВІТНЯ 2019 РОКУ***

Матеріали публікуються у авторській редакції і відповідальність за наданий матеріал несуть автори. Претензії до організаторів не приймаються.

Відповідальні за випуск: Туровська Г. І, Шаталов О. С.